

„Ungurpils ezerā dzīvojot Velns. Viņa mitekļis atrodas ezerā iepretim muižai. Kādu rītu Velns izdzirdis pie ezera lielu kņadu. Velns pabāzis galvu laukā no ūdens un skatījies, kas tur tā trokšņo. Redz: muižas piķieris mazgā ezerā suņus. Velns pamatīgi apskaities par tādu nekaunīgu rīcību, ka saduļķo un samaitā viņa ezera ūdeni. Par sodu Velns sadomājies aizbērt ezeru ciet. Ja jau nav, tad lai nav nevienam. Gājis un stiepis zemi no Zaķpurva. Gribējis jau bērt ezerā, bet pēkšņi iedziedājies gailis, Velns izbēris nesamo un pats laidies prom. No izbērtās zemes radušies uzkalniņi — Velna klēpi.” (Latvijas Folkloras krātuve (LFK) 1978, 3184. Marija un Kārlis Galeviusi Alojā; pier. J. Rozenbergs 1966. g.) „Aiz Ungurpils ezera dzīvojušas nekrietnas sievas, kas vienmēr nešpetni lamājušās (ķēzās). Otrā pusē ezeram dūkstī dzīvojis Vells, kas par to priecājies un palīdzējis naidu sēt. Katru rītu skrējies apkārt ezeram sievas kūdīt, lai tās plēšas ar saviem vīriem. Vells domājies, kā ātrāk tikt pie sievām. Domājies un izdomājies. Aizbēris ezeru ciet. Grābis zemi klēpī un nesis uz ezeru. Bet gailis dziedājis trešo reizi. Vells steigā izbēris zemes klēpi turpat zemē, bet pats laidies prom. Tā tīrumā pie Ungurpils ezera radis uzkalniņš, kuru sauc par Vella klēpi.” (LFK 1978, 2342. Emma Ozola Valmieras Alojā, 65 g.v.; pier. M. Berzinska 1966.) „Pie Ungurpils muižas ezera ir mazs uzkalniņš, kuru sauc par Velna klēpi. Stāsta, ka purvā pie ezera dzīvojis Velns, viņa divi bērni — dēls un meita — dzīvojuši otrpus ezeram. Lai vieglāk satiktu savus bērnus, Velns sadomājies pāri ezeram taisīt tiltu. Velns sagrābis lielu kaudzi zemes un devies uz ezeru. Kad bijis jau pie ezera, iedziedājies gailis. Velns izbēris paunu ezera malā. Tā Ungurpils ezera krastā vēl šodien stāv Velna nesamais, bet Velns, baidīdamies, ka atkal gailis to neaizdzied, pār ezeru tiltu vairs netaisa.” (LFK 1798, 2387. Jānis Dreimanis, 81 g.v. Pier. M. Berzinska 1966. g. Alojā.) „Divi velni reiz iedomājušies pār Ungurpils ezeru taisīt tiltu. Viņi katrs no savas puses nesuši uz ezeru lielus zemes klēpjus. Te uzreiz gailis dziedājis. Velni pametuši savus klēpjus un mukuši projām. Vēl tagad redz otrpus ezera mazu kalniņu. Uz viena kalniņa, kuru sauc par Velna klēpi, aug mazs bērzu pudurītis, un turpat otrpus lielceļa arī redzama vieta, kur velns zemes ņēmis. Otrpus ezera, to kalniņu sauc par Čūsku kalniņu.” (Kln. Alojā. „Balss” 1887. Nr. 39) „Alojas pagastā pie Ungurpils muižas ezera atrodas kalniņš, kuru sauc par Velna klēpi. Stāsta, ka Velns gribējis pār Ungurpils ezeru taisīt tiltu. Viņš sagrābis lielu klēpi akmeņus un zemi un nesis uz ezeru. Tas jau bijis ezermalā, kad iedziedājies gailis. Velns nometis savu nastu un laidies lapās, bet Velna nesamais vēl tagad stāv ezermalā un gaida, kad Velns to nesīs tālāk.” (LFK 1081, 329. Valmieras Alojā; pier. V. Strenga.) „Kungu laikos Ungurpils ezera abās pusēs bijušas rijas. Abās rijās dzīvojuši velni. Tie gājušie ciemoties viens pie otra, bet nav gribējuši ezeram apkārt iet. Tāpēc nolēmuši pārtaisīt ezeram tiltu. Velns naktī nesis zemes no tuvējā purva un bēris ezerā, bet purva zeme, viegla būdama, aizpeldējusi pa ezeru prom. Tāpēc ņēmis no ceļa granti ar visiem oļiem un bēris ezerā. Bet nespējis visu iebērt. Tad dziedājis gailis, un velns dūsmās piecirtis kāju pie zemes, klēpi nometis un pats aizskrējies. Nomestais klēpis vēl tagad redzams. Uz ceļa, kur klēpis izņemts, ir palikusi paleja, ko sauc par Bukiņu paleju. Ungurpils ezerā peldošās saliņas ir velna sanestā vieglā purva zeme.” (LFK 961, 8386)